

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for oppvekst og utdanning	

NYE LÆREPLANER FOR SKOLEN: FAGFORNYELSEN 2020

Sakens bakgrunn og innhold

Alle læreplaner for fag i grunnskolen og videregående opplæring fornyes. De nye læreplanene er gjeldende fra august 2020 for 1.-9.trinn og fra august 2021 for 10.trinn.

I Norge er det en tradisjon med en ganske rask utskifting av læreplaner. Den siste kalt Læreplanen Kunnskapsløftet var gjeldende fra 2006 og forkortes LK06. Før denne kom Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97), og før det Mønsterplanen av 1987 (M87).

Læreplanene er en forskrift, vedtatt av Stortinget, og hjemlet i Opplæringsloven.

Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen.

Overordnet del av læreplanverket består av tre kapitler:

1. Opplæringens verdigrunnlag
2. Prinsipper for læring, utvikling og danning
3. Prinsipper for skolens praksis.

Læreplanene for fag beskriver fagenes innhold og mål.

Overordnet del gir retning for opplæringen i fag, og alle fag bidrar til å realisere opplæringens brede formål. Hele læreplanverket er grunnlaget for opplæringen, og de ulike delene henger tett sammen og må brukes sammen.

Overordnet del erstatter det som tidligere het generell del av læreplanverket og gjelder fra skolestart i 2020 for alle trinn. Overordnet del beskriver hvilke verdier og prinsipper grunnopplæring skal bygge på.

Læreplanverket har tre tverrfaglige temaer:

- demokrati og medborgerskap
- bærekraftig utvikling
- folkehelse og livsmestring

Dette er ikke egne fag, men samfunnsaktuelle temaer som inngår i læreplanene der de er en sentral del av kompetansen i faget.

Læreplanene har fått ny struktur, organisert under 3 punkter:

1. Om faget
 - Fagets relevans og sentrale verdier
 - Kjerneelementer
 - Tverrfaglige tema
 - Grunnleggende ferdigheter
2. Kompetansemål og vurdering
3. Vurderingsordning

Læreplanene har fremdeles kompetansemål. De grunnleggende ferdighetene er videreført, men ansvaret for dem er tydeliggjort.

Forventninger til skoleeier

Utdanningsdirektoratet skriver dette på sine nettsider:

Skoleeier har et overordnet ansvar for at elevene får opplæring som er i tråd med læreplanverket. Skoleeier og skoleleder har sammen ansvar for at skolen har nødvendig kompetanse, og å sørge for kompetanseutvikling i tråd med det fagfornyelsen krever. Skoleeier skal stille nødvendige ressurser til disposisjon, og sørge for rammebetingelser som gir skolene mulighet til å sette seg inn i og ta læreplanverket i bruk på en god måte.

Skoleeier har ansvar for å støtte, utvikle og styrke profesjonsfelleskapene i og på tvers av skoler. Et profesjonsfelleskap preget av aktiv deltakelse, delingskultur, vilje til endring og kontinuerlig utvikling av praksis har stor betydning for å lykkes med innføringen av nytt læreplanverk. Samarbeid med de tillitsvalgte og medvirkning fra elevene har også stor betydning.

Lokal organisering av Fagfornyelsen

I Ørland kommune er det opprettet ressurspersoner på hver skole som har fått i oppdrag å lede innføringen av Kunnskapsløftet 2020. Kommunen har valgt å følge en kompetansepakke som er utviklet av Utdanningsdirektoratet. Pakken er over fem moduler, og skolene er nå inne i modul 5.

En av ressurspersonene på skolen er med i en kommunal ressursgruppe som holder de felles trådene og rapporterer til rektorene og kommunalsjef. Gruppen organiserer også felles nettverk for skolene, som avholdes hver sjette uke.

Selv om ny læreplan er gjeldene for nesten hele grunnskolen allerede, er arbeidet med innføring og utvikling av lokale planer et arbeid som vil fortsette hele inneværende skoleår.

Fagfornyelsen og lærebøker

I forbindelse med innføring av forrige læreplan fikk kommunene støtte til innkjøp av nye læreverk. Denne støtten fikk kommunene over flere år.

Kommunene får ikke særlig mye støtte til innkjøp til denne læreplanfornyelsen. Til sammen får Ørland kommune i underkant av 500 000,- til innkjøp av bøker og digitale hjelpemidler i 2020, og det er ikke kjent om kommunen får noe i 2021. For 2020 utgjør dette ca 450 kroner per elev.

Kommunen må derfor finansiere innkjøp og fornyelse av læremidler innenfor de ressursene kommunen allerede har.

Det er en pågående diskusjon i hvor stor grad digitale plattformer og læremidler skal erstatte bøker, men det er ingen tvil om at store deler av den tradisjonelle læreboka erstattes av digitale ressurser. Dette vil bety at deler av kostnadene vil bli belastet driftsbudsjettet (lisenser) i stedet for investeringer (læreverk). Det vil også bety at det må settes av tilstrekkelig med midler til å holde maskinparken vedlike.